

KOVAS

Savaitinis darbininku laikraštis.

Nr. 15.

PHILADELPHIA. PA. 25 Rugpjūčio (August) 1905 m.

Metas I.

Ateinančių atmainų žymės.

Galingos sriovės veržiasi iš gilumų pramoningojo ir vertelgybės svieto. Baisingos spėkos kimba į darbą ir baisingos energijos siaučia, norėdamos užgnaužti ir užtventkti tąs sriovės. Bet veltui.

Užmas ir šniokimas tų vilnių atsiduoda garsais baisaus perkuno ausise palai-kytojų senosios tvarkos, bet jis skamba, it gražiausios muzikės tonai, žmonėms vergučiams, ir skelbia ateinančių žmoni-jai laisvę, visų krutinės laisviau atsikvė-pia tą prisiminus.

Visa žemė yra jau apgyventa ir nėra nė vieno jos sklypelio, kur nesirastų žmogaus. Besiniaujančios ir besikaujan-čios tautos pradeda lieti vienon šeimyn-on. Žmonijos padermė ant galo triumfuoja.

Paskutinės liekanos, siubuojančios de-spotinės autokratijos jau leidžiasi už ho-rizonto ir užtekės saulė pirmosios tikros respublikos pasaulyje.

Koks tai puikus matymas lūžtančios senų amžių tvarkos!

Karė, su visoms savo barbarinėmis baisybėmis, nuožudus, dievinę valdžia minkantį su smegenimis ir kraujais; su-mišimai, riaušės, medžioklė ant žmonių, judosystės, policijiniai šnipinėjimai, iš-tvarkinimai, prievartavimai, kalėjinės, pančiai, prakeikimai, ir nesuskaitomos mmos vaitojančių aukų, — šaukia bai-saus atkeršijimo!

Mūsų pečių krašte, palaimintoje „liuo-sybės“ žemėje Amerikoje, laisvė tapo pavogta ir įsiviešpatavo godumas ir sukty-bės.

Suktybės „Standard Oil“ ir „Equitab-le Assurance“ bendrovių, vagystės krasos įstaigose, vagystė medžių, glėžimas žemių nuo valdžios, bendrovių niekšybės, Colorados brigantai terorizuojanti strei-kerius, Chicagos maišatys, papirkimai įstatymdavėjų, pasidavimas senato plu-tokratijai, tiesdaryų drausmės streikuoti, nuclatinė armija, didinimas laivynės, įsi-galėjimas republikoniškai-kapitalistinės

valdžios, įstatymiški skebsai, kapitalistų moklavietės, ištvirkimai miestų saurėdų (municipalitetų), pinkertoniškis patrijo-tizmas, sena vėliava, atviros (nepripažįs-tančios unijų) darbvietės, „Citizens' Al-liance'as“ kariaujantis prieš unijas, ir t.t!

Tai tokie yra dieniniai nuotikiai šali-je, kur „savvaldantys ukėšai“ yra perka-mi rinkimų dienoje lyginai Tennessee'jos mulai, o prezidentus renka gaujos politi-kiškų plėšikų, kurie paskiaus krauja mil-žiniškas kruvas vagysčių ir suktybių.

Tokios yra kapitalizmo viešpatystės ant viso žemės paviršio.

Dabar gi kapitalizmas išbėgo savo ke-lią ir prisiartino prie galo; kur tik jis kreipiasi, visur sutinka priešgynumus ir visur randa ardą savo paties viduryj.

Is senų formų išaugo naujos spėkos.

Milžinkalniai privatinių lobių siubuo-ja iš savo pamatų, o skurdas atidaro pro-letarijaus akis vis platyn ir platyn.

Seną tvarką atleidžia naujaijai kelią, ir tą daro labai sparčiai.

Kapitalistinė sistema išdarbystės už-muša myriopi sistemą padalinimo.

Turi ateit išgyjimas žmonijos, arba su-truks jos gėslas ir pasileis kraujas.

Juk darbininkai turi tą sunaudoti, ką jie padaro, ir tai bus viskas tada gerai.

Ilgus amžius jie vargo ir trisėsi dėlei pasilinksminimo kitų, badavo kad kiti galėtų springti svieto smaguriais; dabar gi prisiartino diena pasirokavimų.

Jų ponai, valdovai ir išnaudotojai za-džia pasiūtimo arijas, bet jų bėkimas nuo to nepasigėdys, jie grąbtos ju kens ki-tam už gerklų, bet likimo lenomai juos veržia visus lygiai į lustą.

Jie pergyveno savo dieną, ir jų siste-ma prigyveno tą patį, kaip ir jie; dabar mės prisižiūrėme į paskutinę sceną tra-gedijos visasvietinio kapitalizmo.

Visi šaukia į ateinančią darbininkų kliasą, kaip į atpirkėją šio pasaulio!

Klausyk tu, kapitalizme: jų priešauki-mas yra jųsi priešmirtinis stėnėjimas:

„Darbininkai visų šalių, vienykitės; jųsi nieko neturite pralaimėti, tik savo

retėzius: jūs privalote apimti svieta!”

Svieto kova yra kova už svieta, o dar-bininkai yra svietas.

Jūsų spiaudomi valkatos, — valkatos iš susivienijusių darbininkų girdėtis apie visą žemę.

Aštuoni milijonai ištikimų ir atside-vusių idėjai žmonių, su liepsnojančiomis akimis ir širdimis kaip vienas, traukia pirmyn.

Duokit kelią tarptautiško socializmo judėjimui, darbininkų kliasai, kuri eina prie apvaldymo svieto ir atidavimo jo vi-sai žmonijai. (E. V. Debs.)

SZALIN, CARO VALDŽIA*)

Szalin caro valdžia iš mūsų krašto, Lietuvos, išsinešink iš Rusijos tokion vie-ton, kur nėra žmonių, kuriuos tu galė-tum varginti. Arba prazuk, sugriauta rankomis tavo valdomųjų, nes jau atėjo metas, kad milijonai žmonių pasikeltų iš-caro vergijos ir pradėtų gyventi, kaip žmonėms tinka.

Szalin caro valdžia už tą, kad iš pat-gimimo lig šiai gadynei visados plukdeis žmonių kraujuose. Rusijos carai nuo se-no vis puola ant savo kaimynų, pamuša naujas tautas ir užema naujas šalis. Už-pakalyje carų visadosėjo ir eina nelai-mė. Kariaujant žudavo tukstančiai vyrių, degdavo kaimai ir miestai, badas ir ligos dabaigdavo kloti tuos, kam pasisekdavo išlikti nuo kardo. Ašaromis ir piktu zo-džiu patikdavo ir lydėdavo žmonės svie-to plėšikus. Už tat šiandien caras Mika-lojus turi apžiojęs šeštą dalį visos pasaulės, valdo 1½ milijono (? R.) žmonių ir tarytum iškėlė savo sostą nepasiekiamon aukštybėn.

Bet mės tau, care, nepavydim tavo galybės. Tavo sostas stovi ant kalno iš žmonių kaulų; tavo valstybės žemė pirk-ta svetimu krauju ir tavo stiprumas, kaip tas muilo burbulas — sukruis svietas, ir reiks jam plyšus pranykti.

Ir jau sukruito. Dabar nebe su ašaro-

*) Prieįqta iš „Darb. Balso“ redakcijos.

mis ir piktu žodžiu, bet su kulkomis ir basliu patinka ir lydi žmonės tavo tarnus. Jau mūsų širdyse išaugo dėl tavęs didelis kerštas už tą, kad tavo bočiai nuo seno užpildavo mūsų kraštą vargu ir krauju, o tu pats išdrįsai nukloti Mandžurijos laukus mūsų brolių kaulais. Už jų galvas mes pareikalausim iš tavęs pilnos rokandos.

Szalin caro valdžia iš mūsų už tat, kad esi vagių gušta. Rusijos carai visados turėjo nepasotintas akis ir ilgas rankas. Jie užimdavo svetimas šalis tik tam, kad pasisavinti svetimus turtus ir iš žmonių mokesčius plėšti. Jie tiek to darbo pramoko, kad šiandien caras Mikalojus iš alkanų padonų kas met išplėšia du tukstančius milijonų rublių.

Bet mes tau, care, nepavydim vogtų turtų. Tu, kaip tavo bočiai, reškučiomis barstai anksą savo reikalams. Tavo giminėms leista yra sotintis iš valstybės pinigų. Tavo ministrai, senatoriai, gubernatoriai išvagia ne mažiau už tavo brolius ir dėdes. Iš likusio žmonių turto jūs užlaikot žmonėms suvaldyti pulkus kareivių, visą valstybę apėsotot činauninkais, žandarais ir policijantais, kad tie mus jodinetų ir voro budu trauktų iš mūsų paskutinius syvus. Jūs sušelpiat iš mūsų pinigų nutukusį pirklių ir fabrikantą, statot jiems geležinkelius ir uždedat muitus, kad tiems lengviau būtų pasipelnyti. Išleidę kuo ne visą surinktą iš žmonių turtą savo ir savo sėbrų reikalams, jūs vienok drįstat svietui ir mums patiems sakyti, kad visiems gerai klojasi po caro valdžios sparnu.

Meluoja, žmonių dėlės! Po caro valdžios sparnu darbininkams užginta kovoti su ponų skriaudimais, nevalia šviestis, sienytis, reikalauj geresnio buvio dėl savęs, nors butum juodo vargo prislėgtas.

Po, caro valdžios sparnu kaimiečiai skolų nebešmoka, parpuoda gyvulius ir paskutinę duoną mokesčiams apmokėti, kulkas palekia neare, o paskui čielomis gubernijomis badu miršta. Bet jūs nepasigirsit, kad žmonių vargus gydot kazokų nagaikomis, kalėjimais ir kareivių kulkomis. Jums nedrasu prisipažinti, kad tik vienais šiais metais iš paliepiamo caro valdžios šimtai darbininkų ir vargingų valščionių tapo sukapota, tukstančiai nušauta, tukstančiai kalėjiman susodinta.

Vagis ir galvažūdziai visados būva bailūs prisipažinti, bet mes jums padėsime. Kada ateis valanda pasirokuot su caro valdžia, teisingai pasversim ir varguolių kraują, pralieta po miestus ir kaimus ir ašarūs alkanų vaikų, palikusių be tėvų ir duonos kąsnio ir tuos tris tukstančius milijonų rublių, išplėstus vienais metais

alkanam svietui ir jau išpustėtus nereikalingam karui su japonais.

Ir už viską teisingai jums užmokėsime. Kur kitur žmonės nuo seno šviesą pamėgo ir šviesą įgijo. Mokslas juos išmokino pakinkyti darban vietoj savęs gamtos spēkas. Mašinos palengvino žmonijai darbą ir padidino josios gerovę. Paskutinis nuvargėlis šiandien geriau ten gyvena, negu senoj gadynėj. Mokslas žada žmonėms vis naujas dovanas ir jau dabar toli nušviečia taką, kuriuo jiems reikia eiti jieškotų savo laimės ant žemės.

Bet carų viešpatystej nuo seno tamsuma viešpatauja. Jie visados daugiau kalėjimų statė negu mokyklų ir, žandarai pas juos buvo geriau užlaikomi už mokslo vyrus. Carai visados neužkėsdavo šviesos ir už vis rupindavos, kad jų padonai būtų kuo-tamsiausi. Tamsūs žmonės nematė viso biaurumo valdžios darbų ir buvo jai paklusnūs.

Bet dabar jau nepasislėpsit. Bepročiais buvot ir tu, care, ir visi tavo bernai, manydami, kad botaga galima prie savęs žmones priištiti. Nors gynėt mums apsišviesti, esam vienok jau susipratę. Mes jau nebe gyvuliai, kuriuos jūs galėtumėt skersti, kada patinkart. Mes ne vėgai uždirbinėti jums kalnus pinigų ir ne tamsuoliai, kuriems valdonu buti tikty ir pusprotis Mikalojus.

Suktybės ir kančios, datirtos iš vyriausybės, mums veltu nepražuvo. Tai jais penimas užaugo pas mus didelis kerštas prieš terionus ir šiandien jau nebesulaukomas veržiasi iš suvargintos mūsų kruntinės galingas riksmas: Szalin caro valdžie iš mūsų krašto, Lietuvos! Jau mums nebereikia carų iš dievo valios. Mes galim patįs valdytis, mes norim patįs valdytis.

Dabar, vyrai, metas pasiskubint, kad mūsų noras darbu pavirstų. Kol caro valdžia susilpninta, griaukime ją. Nemokėkime mokesčių, neikim vaiskan carui tarnauti, negerkim degtinės, varykim caro činauninkus laukan iš Lietuvos. Bukim visi iš vieno, tuokart paimsim viršų ant caro valdžios ir sunaikysime ją. Tuokart patįs išrinksim savo atstovus visuotinu, slaptu, tiesiu ir lygiu balsavimu Vilniaus seimam ir jam duosim valią rūpintis Lietuvos reikalais.

Kada mūsų kraštas paliks liuosas ir žmonių valdomas, tuomet ir varguoliams išauš ant galo giedresnė diena.

Taigi:

Teprasmenga caro valdzia!

Tegyvuoja Vilniaus seimas!

Tegyvuoja socializmas!

Centr. Kom. Liet. Soc Dem. Partijos.

Darbu skrytyje.

„Tarptautinė vežėjų brolija“ laikė šią sąvaite Philadelphiaje savo konvenciją. Nutarė paskirti 8500 dol. Chicagos streikavusiems vežėjams, kad juos sulaikyti nuo grįžimo prie darbo ir pratešti streiką. Dauguma delegatų chicagiečius, už iškelimą streiko, nupeikė.

New Yorke sustreikavo kepėjai „košernos“ duonos. Jie parinko laiką streikuoti, kada žydams atėjo 9-ųjų dienų gavėjimas, laike kurio šie nevalgo jokio maisto, kaip tik duoną. Streikieriai sakė, kad duonkepės esą teip prisvinę, kad sunaudotojai duonos niekaip jos nepirkty, jeigu žinoty kur ją kepa. Prieš tą jie ir streikuoja.

Hazletone, Pa., anglekasiai streiką laimėjo: užkėlė 5 c. ant karo, 50 c. už karą akmenų ir nebus baudžiami darbininkai už pasitaikymą sukraut smilčiuotą anglę, už ką pirmiau net išvadydavo iš darbo.

Clevelande, O., savininkai geležies fabrikų norėjo atimesti uniją ir įvesti „atvirų“ darbaviečių sistemą. 18000 unijutų tam pasipriešino ir išėjo į streikus.

Apelinkosė Wilkes Barre, Pa., ir kt. valkiojasi nužvelgtinos ypatos, kurios landžioja po anglekasių gaspadas, taikosi kartais įlyst draugėn prie darbo ir visur šnipinėja, vuosto, ir klausosi kokios yra žmonių nuomonės ir kalbos apie ketinamus iškilti streikus, kaip pasilako unija, kokie saktikai narių su organizacija ir t.t. Abejonės nėra, kad tokie juodi angelai yra pasiūsti nuo dar juodėnų savo viešpatėjų – kaštynių baronų.

Philadelphiaje sustreikavo 30000 duonkepėjų reikalaudami švaresnio užlaikymo darbaviečių 10-ties val dienų darbo ir papildinimo mokesčių. Dabar jie kai kuriose vietose dirba 109 val. per sąvaite ir gauna už tą \$ 5 00!

New Yorke duonkepiai streiką laimėjo: pakėlė mokesčius ir dirbs tik 10 v.

Philadelphiaje 5-kios kaurų austuvės uždengia savo veiksmes, ir keliolika tukstančių žmonių tapo išmesti iš darbo.

Po sparnais dvigalvio erelio.

Laikraštis „N. Wiener Tageblatt“, po užnušimo Maskvoje grapo Szuvalovo, užsidavė sau sustatyti katalogą užnušų ir suliečtytu Rosijoje urėdiškų ypatų. Per paskutinį trimetį politiškieje pasikesėjimai Rosijoje įėjo labai madon ir padarė urėdijos sferoje baisią paniką, neišpasakytą drebulį kinkų.

Tas nepaprastas katalogas, trumpai imant, šiaip išrodo:

Metai 190: goliepovą, nu rė. 2. Kėsint kį, dabar Sut Subadytas šti kas Kaukazo Nušovė gen. rių Ufos, než Zlatouste pol nežima.

Metai 190 gen.gub., pu 7. Plevė, miš akė bomba, k kalnio ant v donėalninku sužeidėjas ne rolas Novick likimas pasik Trepov, Mas antais dasyk pasikėsėliai i

Metai 190 steris Golovi venio šuviais tas. 12. Hel nson, nušau gnis pornėil Kug. Sergij Kalinjev pal rius, Sakalai pasikėsėliai r aficiariai Va likejai darbu tona nuo br nežinomas.

ninkas, pul šautas Peter sko policme nežinia ken Miasojedov. keno. 20. F kauninkas : nia. 21. N nežinia kas bov. 4. 22.

tės policm ties Gliebc ky, užnušt 24. Lodžėj gai šliešči gunov. šov kijos im p gai sule sti žno. 26. V

to valdini savoje i P metojos pa baronas N to padarėj gubernato pabėgo. 3 polio vice- tą padarė.

Metai 1903:— 1. Ministrą švietimo Bogolievovą, nušovė Karpovčius; jį pakorė. 2. Kėsintasi užmušti kng. Obolenskį, dabar Suomijos gen-gubernatorių. 3. Subdytas štilietu kng. Golicin, vietininkas Kaukazo, per nežinomas ypatas. 4. Nušovė gen. Bogdanavčių, gubernatorių Ufos, nežinomos ypatos. 5. Nušovė Zlatoustę policmeisterį Gavrilenko; kas nežinia.

Metai 1904:— 6. Bobrikovą, Suomijos gen-gub., nušovė Szumanas (ištremtas). 7. Plevę, ministrą vidaus dalykų, sudraskė bomba, kurią numetė Sazonov; jį apkaliu ant viso amžnia. 8. Odesos gradonačalnikui, Veidhardt, sužeidė galvą; sužeidėjas nežinomas. 9. Žandarų generalas Novicki, Kijevoj, durtas štilietu; likimas pasikėsėjos nežinomas. 10. Gen. Trepov, Maskvos oberpolicmeisteris, kėsintasi dusyk užmušti, bet nenusidavė; pasikėsėliai ištremti.

Metai 1905:— 11. Odesos oberpolicmeisteris Golovin, pavojingai sužeistas revolverio šūviais; pasikėsėlis Stillman pakartas. 12. Helsingforso prokuratorius, Johnson, nušautas išpildytojas darbo atsarginis poručikas Godde, pakartas. 13. D. Kng. Sergijus žūna nuo bombos; metėjas Kalajev pakartas. 14. Ufos gubernatorių, Sakalauckas, pavojingai sužeistas; pasikėsėlis nežinomas. 15. Penki ulanų aficeriai Varšavoje štilietais subadyti; atlikėjai darbo nežinomi. 16. Baltstogėje žūna nuo bombos policijos šefas, metėjas nežinomas. 17. Suchumio paviečio viršininkas, pulkauninkas Progbickas, nušautas Peterburge nežine keno. 18. Minsko policmeisteris Haffenberg, nušautas nežinia keno. 19. Viborgo gubernatorių Miasojedov, pavojingai sužeistas nežinia keno. 20. Kijevoj nušautas žandarų pulkauninkas Spiridonov; kas nušovė, nežinia. 21. Nižniam Naujamegarde nušovė nežinia kas žandarų pulkauninką Golubovą. 22. Tiflise užmušė kazikas ant gatvės policmeisterį Glibovą. 23. To paties Glibovo pagalbininkas Morgojevsky, užmuštas bomba; kas motė, nežinia. 24. Lodzėje revolverio šūviais pavojingai sužeistas policijos komisiorius Morgonov; šovėjas paspruko. 25. Tiflise policijos inspektorius Ozikvaidze, pavojingai sužeistas; kas tai padarė — jis pats nežino. 26. Varšavoje meste bpučia į miesto valdinį, metėjas pasislėgė. 27. Varšavoje į Pragos areštine sviesta bomba, motėjas pakartas. 28. Varsavos policmeisteris, baronas Nolken, pavojingai sužeistas; to padarėjas pabėgo. 29. Nušautas Bakų gubernatorių, kng. Nakašidze; šovėjas pabėgo. 30. Subadytas štilietu Elizabetpolio vice-gubernatorių Andriejev; kas tą padarė, nežinia. 31. Subadytas štilie-

tu Tifliso gradonačalnikas Sacharov, nežinia per ką. 32. Užmuštas bomba Lodzėje policijos komisiorius Szatalavčius; atlikėjas darbo pakartas. 33. Peršautas Varšavoje policijos komisiorius Sarana; šovėjas pasmuko. 34. Ant Kaukazo subadytas štilietu isprauninkas Baguslauckas; to padarėjas pabėgo.

Toliau eina dar šešiolika aukštesnių ir žemesnių policijos urėdninkų, užmuštų bei pavojingai sužeistų jau tai ant Kaukazo, jau tai Lenkijoje ir provincijose gulinčiose palei Baltiką. Surengėjai terorinių užpuolimų liko sveikučiai.

Privedama viršui paduotas, statistiškas ištraukas iš to originališko žudynių katalogo, „Gaz. Robotniča“ podraug stato eilėse suskaitas, kiek tie nužudytieji caro bernai išnivojo Rosijoje, per 1905 m. beginklių žmonių:

Peterburge sausio mėn. apie	2000
Varšavoje	400
Baku vasario	1000
Varšavoje balandžio-gegužės	100
Lodzėje birželio	400
Baltoje geg.	200
Sevastopoluje	150
Odesoje	2500
Kaukazijoje	3000
Kitose vietose	500.

Sulyg aukščiau privestų skaitlinių, viso labo čaro valdžia išžudė, ant miestų gatvių ir sodžiuose 10.000 žmonių! Tos skaitlinės anaipol nėra pilnos. Czion neskaityta areštuotųjų, pakartų, ištremtų ir dingusių be jokios žmonių žinios.

Carizmo piktadėjstės ne žino ribų!

Bet argi ne mes patįs tą baisenybių sistemą palaikom? Argi ne mes einame drauge su kraulakiais ir pritariame jų terionybėms? Ar ne mes trukdome darbus revoliucijonistų ir mėtome akmenis kovojams už daugelio milijonų vergų laisvę?...

J. O. S.

Ponų poteriai.

(isz P. Lafargue'o „Kapitalo Religija“.)

Tėve musu

Tėvė mūsų pinigė, kursai esi pasaulyje, dievaiti visagalys, kursai atkreipi upių bėgimą ir pėreini kalnus, kursai atskiri žemes ir vienyji tautas; — sutvertojau tavorų ir šaltini gyvasties, kursai valdai karalius ir padonus, ponus ir samdininkus, atėik karalystė tavo ant viso pasaulio.

Duok daugybę pirkėjų mūsų tavorų kaip gerų teip ir blogų.

Duok mums vargšus darbininkus, kurie sutinka dirbti kiekvieną darbą be murmėjimo už menkiausią algą; duok mums pusgalvius, kurie tiki mūsų apgarsinimams, lai mūsų skolininkai prigulinčiai atmoka skolas mums ir lai būkai priima mūsų popieras; lai kalinės

niekuomes mums neatsidaro už skolas ir atitolink nuo mūsų bankrutą; duok mums nuolatinį pelną. Amen.

Tikiu.

Tikiu į kapitalą, kuris valdo ir kuną ir dvasią; tikiu į pelną, sunų jo tikrąjį ir į kredito dvasią šventą, kuris iš jos prasidėjo ir abu garbinami; aš tikiu į auksą ir sidabą, kurie kankinami liejinyčioje, ištirpyti retortoj ir atmušti grįžta svietan kaip pinigai įstatymų daleisti ir, kurie atrasta per daug sunkiais — paivaikščioję skersai ir išilgai pasaulio, nuėina į bankų lindyne (sklepus) kad prisikelti iš numirusių kaip poperiniai pinigai.

Tikiu į palukanas po penkius nuo šimto, bet lygiai ir po 4 ir 3 nuo šimto ir į tikrą vertę akcijų. Aš tikiu į didžiųjų knygą viešpatystės skoly, kuri garantuoja kapitalą nuo riziko pirklyboje, pramonėje ir nuomoje. Tikiu į ypatingą savastį, svetimo darbo vaisių ir į jos gyvymą iki amžių pabaigai. Tikiu į reikalingumą skurdo, kuris duoda samdininkus ir pervišinę vertybę. Tikiu į samdininkystės amžinumą, kuri išgano darbininką nuo rupesčio savasties. Tikiu į pailginimą darbo dienos ir sumažinimą algos ir teipogi į gadinimą išdarbių (produktų). Tikiu į šventą dogmatą: *pirkti pigiai ir parduoti brangiai*; tikiu teipogi į amžinų mūsų švenčiausios bažnyčios — politiškos ekonomijos — pamatus. Amen.

Sveika nelaime.

Sveika nelaimė, kuri spaudi ir engi darbininką, kurį badu draskai (plėši) jam vidurius; nenustojanti kankintoja, kuri prispiri jį parduoti savo laisvę ir savo gyvenimą už vieną duonos kąsnį, kuri gesini (naikini) norą priešintis ir užkrauni ant darbininko, jo pačios ir jo vaikų amžiną darbą kalinėse, prigulinčiose ponams (kapitalistams). Sveika nelaimė, mylistos pilna. Panelė švenčiausia, kuri pradėjai kapitalistų pelną, deivė baisioji, kuri suteiki mums nužemintą (prislėgtą, prispaustą) samdininkų luomą, buk palaiminta.

Motina jautri ir vaisinga perviršinės vertybės, gimdytoja pelnų, sergėk mus ir musiškius. Amen.

Garbinimas aukso.

Aukse, stebuklingas tavore, kuris turi savyje kitus tavorus.

Aukse, tavore pirmgimuisis, į kurį apiverčia visi tavorai.

Dieve, kuris duodi viskam saiką.

O tu tobuliausias, ideališkausias įsiku-nyj me dievo-kapitalo; o tu augščiausias, puikiausias gamtos gavale.

Tu, kurio nedasilyti nė pelėsis, nė rudis, nėi puvimas.

Aukse, gryniausias tavore, kvietke ug-

„KOVA“

Lietuvių Darbininkų Laikraštis.

„KOVA“ išleidžia kas penktą dieną.
Kastuoja ant metų \$2.00
ant pusės metų — \$1.00
ant 3 mėnesių — 50 c.
Europon — \$2.50.

Visokiuose susisėsimuose turi būti adresuojama šiaip:

„Kova“
412 Siegel St.,
Philadelphia, Pa.

Apgarsinimai mokas:

Syky už colį — 50 c.
Mėnuo už colį — \$1.00.
Metai už colį — \$10.00

„KOVA“ The Lithuanian weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 412 Siegel Str. Philadelphia, Pa.

Rates of Advertising:

One inch once \$0.50
One inch one month \$1.00
One inch one year \$10.00

Subscription rates:

One year \$2.00
Six months \$1.00
Three months \$0.50

All communications should be addressed to:

„Kova“
412 Siegel Str.,
Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter May 17, 1905, at the post office at Philadelphia, Pa., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Ko mes reikalaujame:

1. Kolektyviškos savasties visų industrijų esančių rankose bendrovių (trustų) ir draugovių, ir visų viešų apsirupinimų patįs savim.
 2. Demokratiškos priežiūros ant tokių kolektyviškų industrijų ir apsirupinimų.
 3. Sutrumpinimo darbo valandų ir laipsninio padidavimo algų.
 4. Visuotinės apsaugos darbininkų ir gerbiamo atilsio pasenusiems.
 5. Užtektinumo kiekvienam žmogui darbo.
 6. Mokinti vaikus iki 18 metų. Panaikinti vaikų darbą.
 7. Lygių politikiškų tiesų vyriškiems ir moteriškoms.
- Brolau, jeigu tu geidi, balsuok už socialistų partiją.

nies pilnas, puikus spindulys, tviskančioji saulė; metale (nauge) amžinai mergaujanti (panele), kuri išplėsta iš žemės vidurių — tos amžinos visų dalykų motinos, skubinkis pasislėpti toliau nuo šviesos į tvirtas nuomininkų (bene vaizbunų? R.) slėpynias ir į bankų lindyne; iš gilumos urvų iš savo paslapties, suteik mėsam popiergaliui savo spėsimą, kuris vėl stiduos tų gyvūnų ir šimtenopai.

Aukse nejudomasis, kurs sąjudin pasaulį, prieš tavo didį (iškilmingą) majestotą gyvūnų amžinai klaupias ir atidavimtai tavę garbina.

Suteik savo dievišką mylistą tikintiems, kurie šaukias prie tavęs ir kurie norėdami tavę įgyti aukauja guodą ir dorą, žmonių paguodą ir meilę, išrinktos pagal savo širdies moteriškės, savo vaikų prisirišimą ir kurie nesibijo nė neapykantos pačių savęs.

Aukse, visagalys pone, niekuomet neuveiktas, o amžinasis pergalėtojas, išklausyk mūsų maldos.

Statytojau miestų ir ardytojau viešpatysčių.

Žvaigždė žeminės doros.

Kuris sveri sąžines.

Tu, kuris duodi tautoms įstatymus ir kuris pasijungi popiežius ir ciesorius (karalius), išklausyk mūsų maldos.

Tu, kurs nurodai mokslinčiams, kaip daryti mokslą, kurs įkalbi motinai perduoti savo dukters nekaltumą ir prispirti liuosą žmogų priimti dirbtuvės vergiją, išklausyk mūsų maldas.

Tu, kuris perki sudų sprendimus, ir pasiuntiniam balsus, išklausyk mūsų maldas.

Tu, kuris išduodi kvietkus ir vaisius nežinomus gamtoje.

Tu, kurs sėji nuodėmes ir dorybes.

Tu, kuris tveri darbą ir išteklių, išklausyk mūsų maldas.

Tu, kurs prailgini nenaudingus dykduonių metus ir sutrumpini darbininkui dienas, išklausyk mūsų maldas.

Tu, kuris juokies kapitalistui da lopšį esant, o gnybi proletarijų dar motinos iščioje, išklausyk mūsų maldos.

Aukse, nenuilstantis keleivi, kuris mėgsti apgavystes ir suktybes, išklausyk mūsų balsus.

Vertėjau visų kalbų.

Gudrus tarpininke.

Atkaklus suvadžiotojau.

Saike žmonių ir daiktų, išgirsk mus viešpate!

Sandaros kviesly ir darytojau vaidų.

Dalintojau atilsio ir perviršinės vertybės.

Pagelbininke dorybės ir pasileidimo, išklausyk mus viešpate!

Dievę perkalbėjimo, per kurį kurti išgirsta, nebiliams pasileidžia liežuviai, išklausyk mus viešpate.

Aukse prakeiktas ir garbinamas nesuškaitytinose maldose, guodojamas kapitalistų, mylimas vyžų (kekšių), išklausyk mus viešpate!

Dalintojau gerybių ir kančių.

Nelaimė ir linksmybė (džiaugsme) žmonių.

Išgydytojau ligonių ir ramintojau sopulių, išklausyk mūsų balsus.

Svieto užkerėtojau ir proto suvadžiotojau.

Pagražintojau biaurybių ir papuošėjau raišių (disgrace-).

Visutinas ramintojau, kuris iškeli gėdą ir sarmatą, kurs paaugštini vagystę ir paleistuvystę (prostituciją), išklausyk mūsų balsus.

Darkytojau garbės, per drąsumą įgytos.

Kuris duodi biauрумui tą pagyrtą, kuri prideri gražybei. Kuris apsiauti supelejusią senatvę meile, kuri prideri jaunimui.

Nedoras žavėtojau, iškl. mūsų maldas.

Szetone, kurs gundai ant žmogžudysčių, kurstai pasiutimą, išk. mus vieš-!

Žibintuve, kurs apšvieti gyvenimo kelius.

Vadove, užtarėjau ir laimė kapitalistų — išgirsk mūsų balsus.

Aukse, garbės karaliau, tiesos saulė.

Aukse, gyvenima sveikata ir linksmybė. Aukse garbingas, atėik pas mus.

Aukse, lipšnus kapitalistui ir nedoras (baisus) darbininkui, atėik pas mus.

Veidrodi goslybės.

Kurs duodi tinginiui darbo vaisius, atėik pas mus.

Kurs pripildai viralines ir sklepus tų, kurie nei kasa nei renka vynuogių, nei aria, nei sėja; tų, kurie nė dirba, nė prakaituoja, atėik pas mus.

Kursai peni mesa ir žuvmis tuos, kurie nei bandos gano, nei kenčia jurių audrų, atėik pas mus.

Spėka, moksle ir apšvietime kapitalisto, atėik pas mus.

Dorybė ir garbė, gražybė ir guoda kapitalisto. aplankyk mus.

O! aplankyk mus, Aukse stebuklingasis, viltis augščiausia, pradžia ir pabaiga kiekvieno darbo, visos mislies, kiekvieno kapitalisto jausmo. Amen.

Svarbesni savaities nuotikiai.

13 rugp. Norvegijoje perėjo visumeniški balsavimai, klausime atsiskyrimo nuo Žuvedijos. Jis 430.000 norvegų pilnamečių, galinčių balsuoti, balsavo tik apie 3000. Iš tų tik vienas balsas radosi, kad reikalavo vėl susivienyti su Žuvedija.

Ispanijoj prasidėjo badas, o iš tos priežasties kilo rustų sumišimai. Badas prasidėjo iš neužderėjimo javų ir abelno nubiednėjimo gyventojų. Gyventojai Andaluzijos apielinkių išplėšė aplinkinius miestelius ir piniguočius. Sako, jog milijonas žmonių ešą pasmerkti į badą, o dešimta dalis iš jų tiesiog mirštanti.

Belgijos moteris socialistės išleido į kareivius atsišaukimą, kuriame vardan motinų, seserų ir pačių reikalauja nešaudyti į straiķierius. Rašo, jog armijoje socializmas labai platinas.

Rosijos socialdemokratai apskelbė savo autokratijai adresą, kuriame šiaip rašo: „Jūs žadate nebūti mūsų ponais, bet draugais. Jūs draugai! Męs jus žinome geriau. Jūs - visi iš jų - admirolai, komandieriai, urėdninkai - visi esate žmonių plėšikai, čiulpinkai žmonių kraujo, mūsų budeliai. Jūs esate mūsų užkeikti neprieteliai. Ir dar jūs sakote, kad jūsų ranka nesudrebės pasirašyt ant išduotos mirtinės iš armės mums, kurie lankome susirinkimus. Čia tai tiesą pasakėt, ir pasirodėt ešą korikais. Bet sergėkitės! Prisiartina valanda, kada ir mūsų ranka nesudrebės užvilkti kilpą ant jūsų kaklo...“

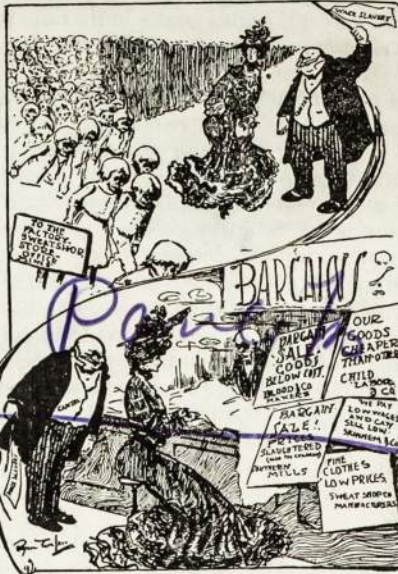
Rosija priėmė visas Japonijos paduotas sąlygas, išimant mokėti karė lešas ir atiduoti Sachaliną. Japonija nenusileidžia ir labai greitai gali visos tarybos išduktėti su vėju. Sako, buk prez. Roozevelt noris abu priešginas priversti pasiduoti Haagos tarptautiniam teismui. Szią sąvaitę rodos viskas tas turės užsibaigti.

Revoliucija eina savo keliu. Tuomartpu Rosijos liberalai imasi su valdžia savo keliu. Mat caras savo sunaus gimtoje dienoje išleido manifestą, kuriame neva leidžia sušaukti Peterburge ir Maskvoje seimus. Bet tas jau manifestas taip apgrubusiai buvo numezgztas tioklas, kad net patis liberalai jau nū nepasiganėdino ir turė agituoti toliau už reformas. Už rugp. 20 rugp. tapė sureštuoju Peterburge 4 liberalai, tarpe jų prof. Milukov ir Densevičius

Raudona Vėliava

Tyronai slurbia mūsų kraują,
Nospėja asaros mums džiūt,
Bet matom jau gudyng naują,
Jog lenta mums jų sūdzioms bdt!
Laiks mums stot - užgiedot ant kovos!
Mūs vėliava šitai gėzdin tronas:
Skolbia jiems trenkama mūs pagiežos,
Jog sutrupėt jie turės.
O jos varsa yra raudona
Nuo vargšų tos kraują arlovės!
Senos tvarkos jau baigias dienos;
Jos myrie laimės ateitis;
Ivien did dirbeime kiekvienas,
Ir lyg bus visiems dalis!
Laiks mums stot ir t.t.
Nor stengias biau rus mūs skriaudėjai
Tą varka negėtančią suselpt,
Išvys kilti mūs būvio vėjai -

Doros, tiesos nestengs užstolbt!
Laiks mums stot ir t.t.
Ei, broliai! pančius laiks nutrenkti;
Su viena tik mislim reik stoti!...
Ar gali upę kas užtventkti?
Ar gal prieš vilnį kas kovot?!

Ar matote tą milijoninę armiją vaikų, suvargusių ir sunkurdusių? Jie apskretę ir pusbadžiai traukia į pabirkus. Kapitalisto dukte, pasikėlusį silkines jupas, su pasibaurėjimu ant vaikų, sako tėvui: — „Aš nemėgstu susitikti su tokiais nesvariais tvariniais, kaip darbininkai.“ Tėvas pamosavo lazdele, vadinama „algų vergija“ ir tarė: — „Nusiramink, mano dukrele, ir tėmyk, kaip nš tą nesvarų „tavorą“ permainsiu į saldžiausius tavo smagurius.“ Valdzas umai malnos ir ant žmonių lavonų išauga tas, ką šėdien turime.

Reikaluose šelpimo revolucijos.

Rugpjūčio 20-tą tapė atliktas Philadelphijoje suvažiavimas sąnarių Centrališkojo Am. Liet. Rev. šelp. Komiteto. Perskaityti buvo privatiški pranešimai veikėjų Lietuvos revolucijoje ir apsvartstyti visi paskutinių laikų Lietuvos politiški atsitikimai, kokius galima patirti iš tikrų šaltinių, taigi iš Europos užribinių liet. laikraščių: „Darb. Balso“, „D-ko“ ir „Varpo“ su „Ukininku“. Taigi męs, kaip išrinktas komitetas ne nuo kokios vienos partijos, bet nuo čielos Amerikos liet. visumenės, ir kadangi aukas revolucijai deda žmonės visokių kliausių, pažiūrų ir persitikrinimų, tai męs paskirtome iki šiolei sudėtas aukas ant sekančių dalių:

- Liet. Socialdemokr. Partijai \$ 225
- „Draugiečiams“ \$ 225
- Liet. Demokratų Partijai \$ 150
- Atskiriems revol. Lietuvoje \$ 100
- Kadangi išde iki šiolei buvo sudėta 700 dol., tai išsiuntinėjus minėtas su-

mas nebeliko nieko. Pasiūsta tapo 23 rugpjūčio. Vientaučiai, tikrai trokštanti savo tėvynei laisvos ir laimingos ateities, pasistengkite ir toliau nenuleisti rankų: aukauti patiems ant to švento darbo ir parinkti nuo kitų. Visos tautos veržiasi iš po carizmo jungo, visoms įgriso vilkti gėdingą, nežmonišką vergiją. Męs, kurie perdėm istorijoje esam atsižymėję meile savo tiginio, laisvaus krašto, ir kurių proseni vėdė už laisvę ilgias, nuomias kaus, argi dabar jau pasiniktame užpatulyje kitų net mažiausių tautų?

Tegyvuoją revolucija!
Tegyvuoją laisva laudina Lietuva!
Amerikos Liet. Rev. Szelp.
Centr. Komitetas.

Reikalingumas visavietinės kalbos.

Klausimas ar reikalinga visavietinė kalba gal neapeina daugumą žmonių ir gal ne vienam šio straipsnio skaitytojui pasirodys jisai naivišku, vienok užsimaniau savo mislį ir kitiems išreikšti. Dabar viešpatauja ant žemės maždaug apie 1000 įvairių kalbų (yra daugiau, bet kai kurios mažai nuo viena kitos tesiskiria ir jų galima jau neskaityti). Tiesa, ne visas tas skaitlius kalbų viešpatauja ant žemės, vienos yra jau beveik ant visavietinių išsidirbusios, pvd.: lotyniška, angliška, prancuziška ir vokiška kalbos, kitos vėl yra mažiau tezinomos, pvd.: lietuviška, arba da mažesnės. Vienok įvairių kalbų yra didelė daugybė. Pažiūrėkime, ar reikalingos tos visos kalbos? Galbut atsakys nevienas, kad viskas kas yra ant svieto, yra reikalinga. Tiesa, taip yra, nes jeigu nebutų priešingų pusių nebutų nė kovos, o be kovos - nė besitobulinimo, nė besivystymo, nė tolynžengstos. Vienok, ar ištikrųjų yra dabar, šitame mūsų amžiuje, esant žmogui jau ant tokio augšto laipsnio išsivystymo, viskas butinai reikalinga kas sviete yra, ar negalima blogumus prašalinti ir padaryti, kad tolynžengstė kitokiu keliu, netokiu barbarišku, vystytūsi?

Dabar paprastai, kiek kalbų tiek ir genčių. Kiekvienas žmonijos narys vartoja savo atskirą kalbą. Taigi, sulyg mano nuomonę, tas didysis organizmas (žmonija) yra da tokiam išsivystymo laipsnyje, ką ir žemiausiai stovinti gyvūnai, kurie jau iš daugelio celių susideda, bet kiekviena celė da atskirai savo funkcijas atlieka. Tiesa, ne visoje linkmėje žmonija ant to laipsnio besivystymo stovi, bet abelnai, o ištiesų juk nėra žmonija niekuom daugiau kaip vienu dideliu organizmu, turinčiu išsiplėtusius savo pseudopodius (falšyvus pastolius) ant visos žemės paviršiaus. Iš bijologijos mokslo ma-

Handwritten signatures and notes:
D. K.
E. K.

tome, kad tikrai tas organizmas augščiau vystosi, kurio nariai (celės) paskirtas funkcijas atlieka, kada viena celė nerekalauja visus darbus atlikti, bet tikrai tą, kuris jai priguli, prie kurio ji geriau prisitaikusi. Bet jeigu organizmo funkcijos da ant celių nepadalintos (tiesa, beveik tąsyk nebutų galima tą celių susivienijimą organizmu vadinti, bet vienok yra tokių keletas ir tegul bus taip), tada viešpatauja organizme nuolatinė kova. Toji kova juk viešpatauja ir žmonijos organizme. Kova kai-kuriems gal nematoma, nes įvyksta daugiasiai nekruvinu budu, bet kaip-kada pasiekia net augščiausį laipsnį, buna kruvina. Iš ko kyla karės? Ar ne iš to, kad viena gentė, galingesnė, užsimano kitą, mažesnę, panaikinti ir tokiu budu lėšoms mažesnės savąją padidinti. Teisybė, gal ne visos karės užgema iš šito, didelė dalis užgema iš būrų žųjų godo; bet abelnai kiekvienoj karėj, lošia tautystė nemažą rolę. Minėjau, kad ne visos kovos yra kruvinomis. Didesnė dalis yra gamtiška, neakylam nematoma. Šita paskutinė kova įvyksta povaliai. Pavyzdin, atkeliaavę čion, iš Europos, svetimšaliai pavirsta su laiku į amerikonus, o jeigu jie da ir nepavirsta, tai jų gęntkartė. Tas įvyksta ne per muštynes, ne kraujo praliejimus, bet gamtišku budu, beveik nejučioms. Vienok ir tas yra kova, nors ne taip aštri kaip pirmutinė. Tiesa, be kovos, nėr nė tolynžengystės. Bet ar ne butų galima šitą kovą panaikinti ir jos vieton kitą pastatyti – ideališkesnę? Juo labiau todėl tas reikalinga, kad dabartinė kova nereiškia tolynžengystę, bet atbulai – atgaleivystę [reakciją]. Šita kova stabdo žmonijos išsivystymą. Ar nebutų geriau, kad viena kalba teviešpatautų? Tiesa, ta liekada nebuvo ir nebus, nes kalbos išsidirba pagal gyvenimo apyptovas, o net ir viena ta pati kalba skiriasi, pvz. dijalektais. Laikui bėgant tie dijalektai taip išsidirba, kad jau negalima paskui vienas-ant-rą suprasti (pv. žemaitiškai-lietuviška). Bet tiek to, viena kalba niekada nebus, teip jau kaip žmonės niekada nebus viens kitam lygūs, bet gali buti viena visasvietinė kalba, kuri je visur butų galima susiprasti. Jau-gi ar dijalektas tos kalbos pradę skiries, tai ji gi galima butų jį atidisyti, o blogiausiame atsitikime galima raštiskai susiprasti. Nežurint vienos, visasvietinės kalbos, galėtų buti ir kitos, – privatiškos.

Reikalavimai kalbųse

Bandykime pažiūrėti, ar reikalinga visasvietinė kalba. Duokime sau, atvaziavę ja žmonės čion iš Europos, kiti gana mokinti, kiti ir ne. Czionai žmogus, nemo-kėdamas kalbą yra teip surištas, kaip jau aršiau negali bebūti. (Tikiu, kad visi tą

bus gerai prityrę.) Kol jis neišmoks čionai viešpataujančią kalbą, tol negali jis, teisybę pasakius, nieko geresnio veikti, nors jis ir kas-zin kaip mokintas butų. Jis yra priverstas mokintis kalbą, ir skurdžiai gyventi. Jis negali atlikti jokio geresnio darbo savo profesijoj, jis negali joje lavintis, bet turi tą laiką ant kalbos besimokinimo apversti. Taigi, ar čia ne kliutis tolynžengyste! Žmogus, galys atlikti geresnį darbą, galys buti žmonijai labai naudingų, turi tą laiką ant niekų beveik nuleisti. Negana da to. Kur tik-tai jįsai važiuos (į kitą viešpatystę), visur bus jis priverstas ten viešpataujančią kalbą mokintis. Taigi, jo pusė amžiaus nu-eis ant nieko! Visai kas kita butų, jeigu viena visasvietinė kalba teviešpatautų. Atvaziavę iš kitur galėtų žmogus tuojau už to imties, kurį jis moka ir nepri-valytų laiką ant kalbos padėti, bet galė-tų moksluose lavintis. Tokiu budu butų žmonijai daug didesnė nauda ir žmonija galėtų kur-kas sparčiau vystytiesi. Be to, nereikėtų literatams versti raštus, visi žmonės galėtų vienis naudoties, o žino-mas daiktas, kad ir raštai tada daug pi-gesni butų, labiau visiems prieinami. Tai-gi, ar čia ne nauda? Ar ne tolynžengy stė?

Be to, užsimaniau da ir kitą klausimą pajudinti, daug aišesnį už pirmutinį, vienok ankštai besirišanti. Šzitąjį klausimą gal nevienas jau seniai makaulėje nešiojosi, bet neišdrįso išieškėti, nes išti-krųjų labai kėblus. Jau iš-pat pradžių persergiu karštus tautiečius ir veli ju, karščiausiams, neskaityti šito, nes perskaitę negalės ramiai kelias naktis pamiegoti, o žinoma tada aš tam kaltas busiu. Bet tuos, kurie šiek-tiek rimčiau į dalyką žiuri, meldžiu paprotauti, gal atitikau mąsties nervą. Taigi užsimaniau širšių kulę pajudinti! Ar verta yra čionai gim-stančius vaikus mokinti lietuviškai, arba, abelnai pasakius, tą kalbą, kurią jų tė-vai iš kitur atkeliaavę kalba? (Czionai ne-eina vien apie lietuvių vaikus, bet abelnai apie visų svetimšalių vaikus.) Ar ne užtejo nė vienam tėvui ar motinai ant mi-slios, ar reikalinga kudiškiui ta kalba, ar galės jis ją naudoties? Kudiškis čionai gimęs, čionai augęs, čionai, žinoma, ir pasiliks gyventi. Tėvų tėvynėn (supras-kite gerai, *tevu tevynen*, nes kudiškio tėvynė yr Amerika, arba ta šalis kur jis gema, o ne Lietuva, ir jis turi jau savo šalį go-doti, o ne kitą) maža dalis tekeliauja. Jeigu kudiškis pasilieka savo tėvynėj gy-venti, jeigu jis užsiima interesais savo šalies, tai kam reikalinga kita kalba? Ar ji jam naudinga? Juk kudiškiui, o sykiu ir visai žmonijai, butų daug naudingiau, kad kudiškis tą laiką, kurį jis ant besimo-

kinimo jam nereikalingos kalbos apver-čia, sunaudotų jį ant besimokinimo viso-kių gamtos mokslų. Taigi, sulig mano nuomonę, butų daug geriau, kad kudi-skis mokintųsi tą kalbą, kuri jam gyvenime labiau reikalinga [čionai angliška, kol visasvietinės dar nėra], o ne tą, kuri jam naudos neatneš. Kitas kalbas gali mokintis lingvistai. – Suprantamas dalykas, kad čionai tokioje trumpoje formo-je nekas-zin kiek tegalima apie tą iš-aiškinti. Bet gal užteks ir tiek ir gal ne vienai suteiks man apšmeižos vardą. Ar aš jį užspelniau, tai kitas klausimas..... Bet tiems karštuoliais, kurie jaustųsi neramiais, tegul bus da šitas pasakyta. Visasvietinė kalba ateis, ir tai netrukus! Gali jie spardyti kaip tikrai nori, to niekas nesuturės, ir aš ją sveikinu! Ne so-cijalizmas (bent toks, kokis jis dabar yra) jį įvykys, bet mokslas, pramonė! Tiesa, ir socializmas yra mokslas, bet kiek kuo-mi skiriasi. Prie visasvietinės kalbos ver-ste verčia mokslas ir pramonė. Verčia prekystė, verčia susinesimai. Telegrafas, stebėtiniausias žmogaus įrankis, pirmuti-nis toj eilėj. Geležinkelis – kitas. Ir a-belnai viskas.

Yra beje jau kelios visasvietinės kal-bos, bet jos da nežymios: viena Volapu-eko, kita Esperanto. Szitos yra daugiausiai prasiplatinusios, paskutinę moka ir vartoja nemažiau kaip 10000 žmonių ir išeina 10 laikraščių. Bet da ne jese pa-sekmė. Paryžiaus Mokslų Akad-mija paskyrė jau pernai komisiją ištyrimui, koki kalba geriausia ir atsakančiausia visasvietinei kalbai. Galima tikėtis, kad neužilgo komisija savo nusprendimą iš-duos ir tada, sulig dabartinio visos žemės mokslinčių nusprendimo, bus toji kalba visose mokyklose mokinama. Žinoma, t-s neįvyks teip greitai, bet su laiku ir čia jau nebegebės nė joks karštuolių besip-ardymas. Visasvietinė kalba turi buti ir bus ir iš to galima tikrai džiaugties!

Žmogus, išsivystęs iš to-pat kelmo, ką ir visi gyvūnai. – iš protozoa'ų (pirma-diegių) ir pasiekęs (šiandien augščiausį) išsivystymo laipsnį (bent ant žemės), į-stengęs žemę geležinkelių rėlėmis ir tele-grafo dratais, it vortinkliu apsupti, įstengęs padanges išmatuoti, įstengs dar ir daugiau padaryti. Jis eina sparčiais žin-gsniais tolyn šaukdamas. it mistras, ku-ris vėles valdo: jųs buvote, – gerai, tegul bus jųs kas pražuvo, kas iškovota; bet aš esu, ir viiš manęs yra mano.

Bibliophilus.

Bibliografija.

„Salin caro valdžia!“ Ats. 151. LSDP. Vilnius, birž. 05.
 „I kovą už Vilniaus seimą!“ Ats. 151. LSDP. Vilnius.

No.15
 Apyskaita

„Kovos“ prem
 U apgarelin
 Akas: Liet.
 Vest
 Sprit
 Parduota atski
 Mote
 Smai
 Froo
 Parduota knyg
 1. L
 5. C
 Sugrupinta iš
 Paimta iš Cen
 Nuo susirink.
 Phil. rusų-rev
 Nuo pirmenit
 Viso įplaukė

J.I. – Apysal
 Tiks. Nesaprat
 Menkėliū. –
 ate daugelint p
 Skalytojoms
 padint ir papu
 XX. – Žinutė
 mane striukai s

APC

Adresai
 Organizatorius:
 Sekretorius sus
 224 E. Ma
 Sekretorius tur
 60 Dayton
 Izdinkinukas –
 Philad., I
 Knygininkas
 Philad.,

Su

Plymouth, Pa.
 rinkimas 21-to
 60 galima būtų
 ryti socializm
 valietijos Liet
 ant 6-tos dien
 tiemacijoms.
 avydų. Kalb
 lau, kiek tai b
 prkalbas.

Philadelphia, P
 kido mnesio 3
 Laivės Kluube,
 Organizatorius

*Pradant nu
 helmo, baigiant
 di tam laikui
 na. 4-8. Išalido

liepos mėn. 05 m. 2 ps.
 „Varpas“, politikos, lit. ir mokslo mėn. laikr., nr. 6. Išl. LDP. Tiltė.
 „Visi dabar iš vien | kovą!“ Atsiš. persp. iš „Varpo“ 6 n.
 „Kak proischodili revolucijai v zapadnoj Europie. S pri-
 loženijem plana Pariža i schemy barrikad“. Išleidė žydų
 „Bundas“. Ženeva, 05. ps. 88, k. 8 c.
 „Čego chotiat socijal-demokraty. Perevod z francuzska-
 go.“ Išl. rusų soc. dem. partija. Ženeva, 05. ps. 32, k. 5 c.
 „Lietuvių Lalk. Lapelis“, nr.1. Išėjo prie „L.L.“ redakci-
 jos, 16 (29) liepos. Peterburge, 05. Formato 17—11. pusl. 4.
 Metinė kaina užsienin 3 rub. Adresas: Peterburgas, Eka-
 terininski kanal No.10. Rosija.
 „Proletarij“ nr. 10-11.
 „Iskra“ nnr. 105-6.
 „Posl. Izviestija“, nnr. 243-4-5.
 „Revol. Rossija“, nr. 71.
 „Gazeta Robotnica“, nnr. 58-9-60-1.

Apyskaita „Kovos“ redak. įplaukų*)

„Kovos“ prenumeratai	171.82
Už apgarsinimus	62.10
Aukos: Liet. Dukt. Dr-ės, Philad., Pa.	5.00
Vestvillės, Ill. LSPA. kuopa	1.15
Spring Valley, Ill. 23 LSPA. kuopa	1.40
Parduota atskiri num. „Kovos“	
Motejuno	1.75
Smallio	10
Froomes	2.80
Parduota knygų:	
1. Liet. raštai ir raštin.	25
5. Caras ir mikadas, paveiksl.	25
Sugražinta iš krasos depozitas	13.12
Paimta iš Centralinio LSPA. Išdo	35.00
Nuo susirink. „Kovos“ [kurtuvėse	7.57
Phil. rusų-revolucijonierių aukos tikietais	3.90
Nuo pirmesnių atskaitų [žr. „K-s“ 5 n.] liko red.	17.17
Viso įplaukė „Kovos“ redakcijon per 3 mėn.	323.88

Krasos dėžutė.

J.I. — Apysakutę „Šventoji Barbora“ tik ką gavome. Tik. Nesupratom, kaip dabar padaryt su Tamstos adresu. Menkučiui. — Eilutes „Už idealą!“ sunaudosime. Jūs esate daugelini pavyzdžiū tylaus o pasišventusio darbštumo. Skaitytams „Kovos“ — Prie darbo, brolyčiai, prie darbštumo, kad mūsų kovoms būtų nors mūsų organą padidint ir papuošt paveikslėliais. Žinote, ko tam reikia... XX. — Žinutė iš Bostono atidėta ant toliau. Matote, kaip mums striukai su vieta.

APGARSINIMAI.

Adresai Centrališkojo Komiteto Liet. Soc. Par. Am.

Organizatorius: J. O. Szirvydas, 412 Siegel str. Philadelphija, Pa.
 Sekretorius susinesizimų J. Baltruszaitis 224 E. Main str. Plymouth, Pa.
 Sekretorius turtų S. Gribauckas 60 Dayton ave. Passaic, N. J.
 Izdininkas — Dr. J. Szliupas. 328 Federal str., Philad., Pa.
 Knygininkas — K. Jonaitis. 1227 Kater str., Philad., Pa.

Susirinkimai.

Plymouth, Pa.:—Rugpiučio 3-čią d. buvo paprastas susirinkimas 21-tos kp. LSPA. Apsvarsčius apie tai, kokiū būdu galima būtų pasekmiau padidinti kuopą ir abelnai varyti socializmo propagandą ir agitaciją link šelpimo revolucijos Lietuvoje — kuopa nutarė tam tikslui parengti ant 3-čios dienos rugsėjo, nedėlio, viešas prakalbas su deklamacijoms. Salė ant tos dienos jau nusamdyta pas Zdanavičių. Kalbėtojai bus ir iš kitur. — Kuopa ketina ir toliau, kiek tai bus galima, parengti nors retkarčiais tokias prakalbas.

Philadelphia, Pa. 1-ma kuopa LSPA. laiko susirinkimus koždo mėnesio 2-trame utarnike, 8-tą val. vakare Lietuvių Laisvės Klube, po No. 943 So. 2-nd Str. Organizatorius, A. Bernotas, 412 Siegel Str.

*) Pradedant nuo 21-mos geg., t.y. nuo 1-ojo mūsų Partijos Seimo, baigiant iki 21 rugpiučio, t.y. lygiai už 3 mėnesius. Iki tam laikui apyskaitos tilpo aukščiau. [Žr. „Kovos“ nn. 4-5.] Išlaidos ir įplaukos Centr. Išdan tilps vėliau.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai laikomi paskutiniame nedėldienyje kiekvieno mėnesio Ažuko salteje:—3301 Auburn ave & kerke 33-th gatvės, 1-mą val. popiet. Organizatorius J.Jančauskis, 95 Canalport ave. Sekretorius, J.Krūmas, 4556 So. Ashland ave.

ADRESAI KUOPU VIRSZININKU.

Norėdami įstoti į LSPA. arba gauti informacijas apie visus dalykus, lytinčius mūsų partijos ir mūsų literatūros, vienaučiai, kreipkitės kiekvienas prie savo apygardoje esančių mūsų atstovų. Čia žemiau paduodame jų adresus:
 14 kuopa, V. P. Česna, 731 W. Lexington Str., Baltimore, Md.
 6 k. P. Kallius, 532 Ann Str., Allegheny, Pa.
 25-tos, k. B. Žiurys, Bx. 371, Naugatuck, Conn.

Sziuomi pranešame draugams mūsų partijos, kad nuog šiol siuntinėtumet mėnesines įmokestis ir aukas išimtinai centrališkan išdan, ant šio adreso:
 Dr. J. Szliupas, 328 Federal str., Philadelphia, Pa.

Prenumeratą, apgarsinimus ir kitus visus spaudos dalykuose įmokėjimus reikia siųsti tiesiai „Kovos“ redakcijon.

Naujai susitvėrę kuopos, teipgi prisidėjusieji sąnariai prie kuopų ir įstojan tiejie į L.S.P.A. pavieniai, teiksitės kreiptis prie centr. sekr. susinesimų— J. Baltušaičio, 224 E. Main st., Plymouth, Pa. Centrališkas Kom. L.S.P.A.

„KOVA“ galima gauti pirkt kas subata, pavieniais numeriais po 5 c., pas šiuos mūsų atstovus ir platintojus raštų:

- A.Siderevyčius, 569 Hamilton str. CLEVELAND, O.
- A.Žvinakevyčius, 40 E. Center str. SHENANDOAH, PA.
- B. Vokietaitis, Box 672, SHELTON, CONN.
- J. Petrikys, 1514 Ross Ave. SCRANTON, PA.
- A. Stonelis, 24 West str. NEWARK, N.J.
- M. J. Motunas, 225 W. Pratt Str. BALTIMORE, MD.
- M. Padolskis, 24 N. Empire Str. WILKES BARRE, PA.
- E. Froomes, 73 Grand Str., Sta. W — BROOKLYN, N. Y.
- P. Kallius 532 Ann Str., ALLEGHENY, PA.
- M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Str. PHILADELPHIA, PA.
- J. Miliauckas, 1702 Wharton Str., S.S. PITTSBURG, PA.
- A. Žimontas, 3253 Morgan Str., CHICAGO, ILL.

VIENYBE LIETUVNINKU

Išleidžiamas nuo 1886 metu, kas seređa. Paduoda svarbias ir akyvas žinias iš Amerikos, Lietuvos ir viso paviečio. Noredami dasižinoti apie dabartini padėjimą Lietuvoj užsirašykite „Vienybę Lietuvainku“. Kąstuoja ant metu \$ 2.00 Adresuot reikia teip: J. J. Paukštis, 224 E. Main Str. Plymouth, Pa.

„LIETUVA“

Savaitinis laikraštis, iszeina kas pėtnyčiai Chicago, Ill. Prenumerata Suv. Valstijos, Kanadoje ir Meksike: ant metų \$ 2.00, ant pusės metų \$ 1.00 Europoje ir kitose viešpatystese: ant metų \$ 3.00, ant pusės metų \$ 1.50.

„Lietuvos“ Redakcijoje galima gauti visokių lietuviszkų ir lenkiszkkų knygų; czia yra didžiausia lietuviszka knyginyčiai visoje Amerikoje. Teipgi „Lietuvos“ Redakcija parduoda szipkortes ant geriausių ir greicziausių laivų ir siunczia pinigų į visas dalis svieto geriau ir greicziau kaip visi kiti. Su visais reikalais adresuokite teip: A. Olszevskis, 924 33-rd Str. Chicago, Ill.

CARIŠKA MYLISTA!

Dvigalve Rosijos hydra, paprastai caru vadinama, dave žmonem, išskiriant žydus, „liuosybę tikejimo“. Kas nori įgauti tikrą išmanymą, ką ta mylista reikiška, tegul skaito knyga— „KANKINTOJAI IR KANKINTINIAI UŽ MOKSLA“ parašytą Kunigo Vl. Dembskio; nes meginti sutaikint tuodu žodžiu, butu biauresniu juoku, negu kalbėti ape verdantį ledą arba užsalusią liepsną. Knyga [190 psl] galima gauti tiktai pas autoriu: Rev. V. Dembskis, 328 Federal Str. Philadelphia, Pa. Knygos preke.....\$1.00.

TEMYKITE!

Šiuomi pranešu lietuviškai visūmenel, kad mano aptiekoje laiko offisą

DR. A.L.GRAICZUNAS

DR. M.P.KASSAKAUCKAS

kurie daktarai yra nuo seniai pagarsėję, kaipo geriausi ir psekmingiausi gydytojai ir gali būt matyti asabiškai mano aptiekoje, arba pašaukti į namus per telefoną kožnam laike. Teipgi duodu žinią, jog mano aptieka yra didelai aprūpinta visokioms gyduolėmės ir reikalingais daigtals kaip importuotais iš užmarės teip ir šio amerikoniško krajaus. RECEPTAI DAKTARŲ yra išpildomi su didžiausia atyd ir už pigiausių prekę.

J. LESZCZINSKIO APTIEKA,
 3315 So. Morgan St., Chicago, Ill.
 Telephone Yards 709

Visus kitus daktarus, kokius kas reikalaus, pašauksim per telefoną [10—13]

AR KRAUSTAISI KUR? eik pas J. Jakszti

Jis tau perkraustys nors krasztan svieto, perveža forneczius, parduoda malkas; priima apsteliavimus žodžiu ar rasztu. Gyvena:

1331 So. Front Str., Philad. Pa.

PIRMOJI LIETUVISZKA

Mėsinyčiai ir Grosernia.

S. ARBASZAUSKAS

1229 So. Second Str., Philad. Pa.
 Keystone Teleph. Main 46 84 D.

Užlaiko kasdien sviežių mėšų, kiauliena, verziene, jautiena, avineziene, kumpiai svieži ir rukyti, visokio- deszros; teipgi užlaikau miltus, cukrų, kavą, arbatą, surj. silkes ir viską, kas tik yra reikalinga žmogui dėl maisto, ir viskas pigiau, negu kur kitur.

Padekavone.

Poni Marė Szczerbička, po n. 109 Kenilworth gat., sziuomi vieszai acziuoja Druai P. ROVNO, už iszgydima, nuo labai pavojingos ligos (Peritonitis), kurią profesoriai ir kiti daktarai lėmė jau neiszgydoma. Todėl patariu visiems gentainiams kreiptis pas

DRĄ PHIL. ROVNO,
 423 Pine gatvė, Philad., Pa.

VIENATINIS LIETUVIŠKAS SALIUNAS CAMDEN'E, N. J.

JULIUS GALMIN

Visoki skanus svieži gerimai: al s degtinė, vynas, likieriai; puikus cigarai. 400 Mechanic str., Camden, N. J. Bell 'Phone, 868-x E. 'Phone, 1033-A

PUKIAUSIS LIETUVIŲ

SALIUNAS.

Kas sykį čion atsilankys, Tas niekad o nesigriaudys. Mus Alutis, vynas gardžiausi, Cigarai turkiški, gerusi.

Urra visi pas Mik. Varvuolij!
 333 S. Howard str., arba kampas Howard ir Conway, BALTIMORE, MD.

Dr. J. Szliupas.

328 Federal Str. Philadelphia, Pa.
 Main 47-50-A (Keystone Telephone).

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA
Philadelphijoje, Pa.
PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelių tikietis

Parduodame geležinkelių tikietis į visus miestus Jungtinių Valstijų.
609 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

Freedman & Mesirov.

Kampas 4-tos ir South Str. PHILADELPHIA, Pa.

Užkvičiame visus lietuvius mūsų vientaučius ir draugus apsilankyti ir persiliudyti, kad pas mus yra didžiausia sankrova:

DRAPANŲ, SKRYBELIŲ IR CZEVEKYŲ

Viskas pagal naujausios mados reikalavimu, geriausi pirkiniai, pigiausias prekės. Prekė visuomet viena.

Prosiname ir taisome drapanas musu lankytojams už dyką.

TEMYKITE!

Vienatinė lietuviška Aptieka

P. Rovno,

Kampas 3-čios ir Monroe arba
724 So. 3-rd str. Philadelphia Pa.

Toje aptiekoje viską galima gauti, kaip ir sename krauj: tikras Pain Expeleris, Gumbo, Bobro, pilvo ir anodino lašai; Kinder Balsamas; dielės ir boukos; visoki kvėpalai, muilai ir visoki kosmetikos daiktai, vietiniai ir iš užsienių; receptai sutaisomi iš geriausių kemiškų padarinių, sulyg daktaro nuorašų. Prie to duodasi kiekvienam nesveikam higieniškos patarimės. Aptieka atvira dieną ir naktį. Visokiais liežuvinis kalbama

VISI BALTIMORES LIETUVIAI PAS

I. TRASZEWSKY!

kursą tik atidarė naują salidną po No. 105-107 W. Barre Str. Šaltas ir gardus alus: kad išsigeri, brolau, tai net per kulnis nudrožia—toks smagus! O tie jau cigalai, tai tik sakau jau—nesvietiška kvėpla. O vėla, toks dailus pultebelis pasibovinėmuit!

[12-15]

N. CZELEDINAS.

921 S. 2-nd Str. Philadelphia, Pa.

Saliunas

Gardus ir šviežią gėrimai; puikus vynas, visokis šznapsas ir likeriai; skanus alutis. Pirmiausia lietuvių užėiga.

GERIAUSIA APTIEKA. ZIONS PHARMACY

S. E. Cor. 3 čios ir Christian St., Philadelphia.

Gryni vaistai, nebrangios prekės ir saužiniszka patarimas visose szakos medicinos. Teipgi mes gelbstime visiems žmonėm įjeszkantiem sveikatos.

TEMYKIT DARBININKAI!

VINCAS NEMURA laiko SALIUNA po
No. 215 S. Sharp str., Baltimore, Md.

Ten rasit geriausių ir gardžiausių gerimų ir šėip jau visokiam reikale žmogui duoda rodą, nes yra tikras lietuvis ir darbininkas.

PIGI KURPIŲ KRAUTUVĖ. H. Adelston.

725 So Second Str. Philad. Pa.
Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. susiszneka lietuviszkai. Pigiros prekės.

B. RAMANAUSKAS.

938 So. 2-nd; Philad. Tel 65-15 D. Market

SALIUNAS.

Čia galima gauti išsigerit skaniausių gerimų: šnapso, vyno, likerių, šviežio aluczio ir tt. Kvėplanti cigari užkandžiai per dieną a+t stalo.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Joffe & Wolff.

3-čia ir Bainbridge Str., Philadelphia, Pa.

Prilaikome visuomet krautuvėje grynus vaistus, visokias europėjiszkas szakuis; teipgi turime: Severos gyduoles, Groblevskio, Treinerio Kartujų vyną, Pain expellerį, šviežias dielės. — Užkvičiame visus lietuvius lankyti į musų šakrovą. Receptus sutaisome su didžiausia atyda.

E. W. Giles.

APTIEKORIUS ANT KAMPO 2-nd ir FEDERAL
Trinerio Kartusis Vynas 1.00
Severos Balsamas 50
Severos Pilvo Bitersas 1.00
Receptus sutaiso ant visokių kainų dieną ir naktį

Kolsun Bros.

Main Office 224 Bainbridge Street.

Karietos šermenims, ba-

liams, vestuvėms ir t. t.

pribuna bile valandoje —

Keystone Telephone

Main 48-42 D.

Priima orderius teipgi: Georg Kolsun 95 So. Waters

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2 ros ir Dickinson Str.,
Philadelphia, Pa.

DR. A. L. GRAICZUNAS,

3202 So. Halsted St. cor. 32-nd Street,
Chicago, Ill.

Jeigu sergi, n'eik pas svetimtautį daktarą, su kuriuom negali susikalbėti, bet pasiteirauk apie Daktarą A. L. Graičūną. Jeigu negali pats ateiti į Daktaro Office, pasišauk į savo namus per telefoną Yards 7399 arba 709 Yards, o jeigu pertoli gyvenai, rašyk laiską su aprašymu savo ligos. Daktaras A. L. Graičūnas gydo visokias ligas be skirtumo—vyrų, moterų ir vaikų, o ypatingai paslaptas ir limpančias ligas. Tai ypatingai puolę į panašias ligas, privalo greičiausiai kreiptis pas D-rą A. L. Graičūną, o taps išgydytas. Atsisaukit po šiuo adresu:—DR. A. L. GRAICZUNAS, 3202 So. Halsted, Chicago, Ill. (10-13)

Dr. L.A. DIX,

Offisas ir aptieka ant 799 So. 2-nd str.
Kvatierra ant 1640 So. 4-tos.

Daktariškos rodos offise už dyką.